

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Кафедра правознавства

ПРОГРАМА навчальної дисципліни

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право

Полтава 2023 рік

Розробник/укладач програми:

Сергій Гладкий – д.ю.н., професор, професор кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Рецензенти програми:

Олександр КАЛЬЯН – к.ю.н., доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Алла КРАВЧЕНКО – к.ю.н., доцент кафедри правознавства Полтавського інституту економіки і права Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»».

Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства, протокол засідання кафедри від 29 серпня 2023 р. № 1.

Завідувач (начальник) кафедри правознавства
д. ю. н., професор

 Галина ЛАВРИК

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 081 «Право»

к. ю. н., доцент

 Олег КУЛЬЧІЙ

Анотація навчальної дисципліни

«Основи наукових досліджень» є однією з навчальних дисциплін циклу професійно-орієнтованої соціально-гуманітарної підготовки молодшого бакалавра з права, яка закладає теоретичне і методологічне підґрунтя для інтеграції наукової та навчальної діяльності в освітньому процесі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є науково-юридичне пізнання – його соціальна цінність, організація, принципи, закономірності, методологія та методика.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними напрямками, закономірностями, принципами і методами наукового пізнання, теоретико-методологічними основами наукового дослідження в галузі правничих наук, а також набуття вмінь і навичок науково-дослідної роботи, які мають реалізуватися ними при підготовці курсових, кваліфікаційних та інших робіт.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у таких темах: Наука як сфера людської діяльності. Організація наукової діяльності в Україні. Теоретичні засади наукового дослідження. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми. Науковий стиль мовлення та оформлення наукової роботи. Інформаційне забезпечення науково-юридичних досліджень. Методологія наукових досліджень: загальні положення. Методи науково-юридичних досліджень. Студентське наукове дослідження: організація та виконання.

Zusammenfassung der akademischen Disziplin

"Grundlagen der wissenschaftlichen Forschung" ist eine der Bildungsdisziplinen des Zyklus der berufsorientierten sozial-humanitären Ausbildung eines Junior-Bachelor of Laws, der die theoretischen und methodischen Grundlagen für die Integration von wissenschaftlichen und pädagogischen Aktivitäten in den Bildungsprozess legt.

Gegenstand des Studiums der Erziehungswissenschaft „Grundlagen der wissenschaftlichen Forschung“ sind naturwissenschaftliche und juristische Erkenntnisse – ihr gesellschaftlicher Wert, ihre Organisation, Prinzipien, Gesetzmäßigkeiten, Methodik und Technik.

Ziel des Studiums der Studienrichtung „Grundlagen der wissenschaftlichen Forschung“ ist es, Studierende der Hochschulbildung mit den allgemeinen Richtungen, Gesetzen, Grundsätzen und Methoden wissenschaftlicher Erkenntnis, theoretischen und methodologischen Grundlagen wissenschaftlicher Forschung auch auf dem Gebiet der Rechtswissenschaften vertraut zu machen wie der Erwerb von Fähigkeiten und Forschungsarbeitsfähigkeiten, die von ihnen während der Vorbereitung von Studien-, Qualifikations- und anderen Arbeiten zu realisieren sind.

Der Inhalt der akademischen Disziplin zeigt sich in folgenden Themen: Wissenschaft als Bereich menschlichen Handelns. Organisation der wissenschaftlichen Tätigkeit in der Ukraine. Theoretische Grundlagen

naturwissenschaftlicher Forschung. Wissenschaftliche Forschung als Prozess zur Lösung eines wissenschaftlichen Problems. Wissenschaftlicher Redestil und Gestaltung wissenschaftlicher Arbeit. Bereitstellung von Informationen für wissenschaftliche und juristische Forschung. Methodik der wissenschaftlichen Forschung: Allgemeine Bestimmungen. Methoden der wissenschaftlichen und juristischen Forschung. Studentische Forschung: Organisation und Durchführung.

Annotation of the academic discipline

«Fundamentals of Scientific Research» is one of the academic disciplines of the cycle of professionally oriented social and humanitarian training for the junior bachelor of law, which lays the theoretical and methodological basis for the integration of scientific and educational activities in the educational process.

The subject of study of the academic discipline «Fundamentals of Scientific Research» is scientific legal knowledge – its social value, organization, principles, patterns, methodology and technique.

The purpose of studying the academic discipline «Fundamentals of Scientific Research» is to familiarize applicants for higher education with the general directions, patterns, principles and methods of scientific knowledge, theoretical and methodological foundations of scientific research in the field of legal sciences, as well as the acquisition of skills and research skills, which will to be realized by them in the preparation of coursework, qualification and other works.

The content of the discipline is revealed in the following topics: Science as a sphere of human activity. Organization of scientific activities in Ukraine. Theoretical foundations of scientific research. Scientific research as a process of solving a scientific problem. Scientific style of speech and design of scientific work. Information support of scientific legal research. Research methodology: general provisions. Scientific and legal research methods. Student research: organization and implementation.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» укладена відповідно до освітньо-професійної програми Право, розробленої на підставі стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 644.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є науково-юридичне пізнання – його соціальна цінність, організація, принципи, закономірності, методологія та методика.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними напрямками, закономірностями, принципами і методами наукового пізнання, теоретико-методологічними основами наукового дослідження в галузі правничих наук, а також набуття вмій і навичок науково-дослідної роботи, які мають реалізуватися ними при підготовці курсових, кваліфікаційних та інших робіт.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові):

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 14. Здатність до логічного критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

PH 12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Навчальна дисципліна є **обов'язковою**.

Форма підсумкового контролю знань: залік.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОЇ РОБОТИ

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності

Поняття «наука». Сутність науки як сфери людської діяльності. Основні функції науки. Виникнення і розвиток науки. Парадигми і наукові революції. Класичний, неklasичний і постнеklasичний періоди розвитку науки.

Об'єкт і предмет науки. Класифікація наук.

Основні риси та функції юридичної науки. Історичні етапи виникнення і розвитку юридичної науки. Система юридичних наук. Юридична наукова спеціальність. Юридична наука в системі соціально-гуманітарного наукового знання. Юридична наука та юридична практика.

Наукознавство як галузь наукового знання. Об'єкт і предмет навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень». Зміст і завдання курсу, особливості застосування набутих знань на практиці.

Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні

Поняття наукової діяльності. Нормативно-правова база наукової діяльності в Україні.

Організаційні засади наукової діяльності в Україні. Поняття про науковий напрям і наукову школу.

Склад та підготовка наукових кадрів в Україні. Наукові ступені та вчені звання в Україні: сутність, значення, порядок присудження. Статус науковця.

Організація наукових досліджень у закладі вищої освіти. Університет як суб'єкт наукової діяльності.

Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері. Чинні міжнародні програми, які діють в Україні. Організація наукових грантів та проектів обміну науковим досвідом між українськими та зарубіжними вченими. Стажування за кордоном. Партнерські відносини споріднених університетів Європи й України.

Тема 3. Теоретичні засади наукового дослідження

Поняття і мета наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.

Науково-юридичне дослідження як процес юридичного мислення та фіксації його результатів. Стили наукового мислення, їх типологія (класичний, некласичний, постнекласичний стилі).

Поняття праворозуміння, його значення для юридичної науки та практики. Теоретичні підходи до праворозуміння. Причини та умови множинності підходів до праворозуміння. Основні характеристики сучасних підходів до праворозуміння.

Наукові поняття як знаряддя юридичного мислення. Правові поняття і категорії.

Тема 4. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми

Процес наукового дослідження, його характеристики та етапи проведення.

Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації. Науковий напрямок. Наукове питання.

Поняття наукової проблеми. Види наукових проблем. Постановка і уточнення наукової проблеми. Проблемна ситуація. Наукова проблема і наукова теорія. Наукова проблема в правознавстві.

Поняття наукової гіпотези. Види наукових гіпотез. Етапи розробки наукової гіпотези. Постановка і формулювання наукової гіпотези. Способи підтвердження наукової гіпотези. Наукове обґрунтування та наукові пояснення. Наукова гіпотеза і наукова теорія.

Тема 5. Науковий стиль мовлення та оформлення наукової роботи

Науковий стиль мовлення. Наукова українська мова. Виразність і мова тексту наукової праці.

Поняття наукової термінології. Види юридичних термінів. Правильність застосування наукової термінології.

Форми наукових праць з юридичних наук: тези доповідей, наукові статті, монографії, дисертації. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження. Наукові семінари, конференції, конгреси. Спеціалізована комунікація через Інтернет.

Поняття та види наукових суперечок. Дискусія як форма апробації наукового дослідження. Порядок ведення наукової дискусії.

Модуль 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У СФЕРІ ПРАВА

Тема 6. Інформаційне забезпечення науково-юридичних досліджень

Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень. Роль і функції наукової інформації.

Система джерел наукової інформації: бібліотечні фонди, архівні фонди. Друковані джерела: книги, журнали, збірки матеріалів тощо. Електронні ресурси, пошукові системи мережі Інтернет.

Специфіка джерел юридичних досліджень. Нормативно-правові документи. Матеріали юридичної практики. Правова статистика.

Організація роботи з науково-теоретичними та емпіричними джерелами. Пошук і відбір джерельної бази дослідження. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках. Робота з періодичними виданнями. Складання власної картотеки наукових джерел.

Робота з друкованими джерелами. Вивчення змісту і структури джерела, визначення і відбір інформації. Форми та види фіксації інформації: конспект, тези, план, цитати, термінологічний словник. Облік та систематизація відібраного матеріалу.

Основні правила посилання і цитування. Оформлення списку використаних джерел і літератури (вимоги ДСТУ).

Тема 7. Методологія наукових досліджень: загальні положення

Методологія науки як основа наукового дослідження, її поняття та структура. Функції методології науки. Поняття наукового підходу та наукового методу. Метод, методика і техніка дослідження. Методологічні принципи.

Поняття і структура методології юридичної науки. Загальна характеристика методологічних підходів юриспруденції. Класифікація методів юридичної науки. Наукові методи та методи практичної юридичної діяльності.

Предметна та цільова обумовленість методів юридичної науки. Проблема належності, допустимості, істинності, доцільності при виборі методу дослідження.

Тема 8. Методи науково-юридичних досліджень

Філософсько-світоглядні методи в науково-юридичних дослідженнях (матеріалістичний та ідеалістичний; діалектичний та метафізичний; визнання чи заперечення об'єктивних соціальних, у тому числі державно-правових, закономірностей та можливості їх пізнання й ін.).

Загальнонаукові методи пізнання державно-правових явищ. Методи теоретичних та емпіричних досліджень. Формально-логічні процедури (аналіз, синтез, індукція, дедукція та ін.). Системний метод. Структурний метод. Функціональний метод. Порівняльний метод. Синергетичний метод.

Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук. Історичний метод. Психологічний метод. Метод конкретно-соціологічного дослідження. Інституціональний метод. Математичні та статистичні методи. Кібернетичний та інші методи технічних наук, що використовуються в юриспруденції.

Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання. Формально-юридичний метод. Порівняльно-правовий метод. Історико-правовий метод. Метод державно-правового моделювання. Метод державно-правового експерименту. Метод судової статистики. Методи правової герменевтики.

Тема 9. Студентське наукове дослідження: організація та виконання

Поняття, мета і завдання науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки юриста. Види та форми науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Курсова робота.

Дипломна (магістерська) робота. Участь у діяльності наукового студентського гуртка. Участь у діяльності студентського дискусійного клубу.

Керівництво студентською науковою роботою, його сутність, призначення і форми.

Організація науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, її планування. Обрання та затвердження теми дослідження. Складання плану і графіка виконання наукового дослідження. Дотримання раціонального режиму робочого дня.

Робота з літературою, нормативними актами та іншими джерелами.

Структура наукової роботи, її розробка. Особливості структури курсової роботи.

Вимоги до змісту студентської наукової роботи. Актуальність дослідження. Вибір об'єкта та предмета дослідження. Мета і завдання дослідження. Новизна і практичне значення дослідження. Зміст дослідження. Логічна послідовність викладу матеріалу. Наукові висновки та пропозиції автора дослідження.

Вимоги до оформлення наукової роботи.

Відзив наукового керівника та рецензія. Захист наукової роботи.

Підготовка та оформлення наукової доповіді на студентську наукову конференцію. Правила виступу з доповіддю на студентській науковій конференції.

Рекомендовані джерела інформації:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 33. - Ст. 345.
5. Про інформацію: Закон України від 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 32. - Ст. 313.
6. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 48. - Ст. 253.
7. Про Академію правових наук України: Указ Президента України від 23 липня 1993 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
8. Положення про Міністерство освіти і науки України: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/630-2014-п>
9. Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-п>
10. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 вересня 2019 р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>

Основні рекомендовані джерела інформації:

11. Азарян А.А. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Азарян, Р.С. Азарян. - Кривий Ріг : Вид. центр КТУ, 2010. - 231 с.
12. Бірта Г.О. Методологія та організація наукових досліджень : курс лекцій / Г.О. Бірта. - Полтава : ПУЕТ, 2012. - 82 с.
13. Борисенко В.Д. Організація наукових досліджень в Україні : навч. посіб. / В.Д. Борисенко, С.А. Устенко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В.О. Сухомлинського. - Миколаїв : МНУ, 2016. - 258 с.
14. Вдовичин І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Ігор Вдовичин]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 247 с.
15. Дегтярьов А.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / А.В. Дегтярьов, М.Г. Кокодій. - Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. - 80 с.
16. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень : навч. посіб. / А.В. Демківський, П.І. Безус. - К. : Акад. муніцип. упр., 2012. - 276 с.
17. Захаркевич О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Захаркевич, Г.С. Швець, О.М. Сарана. - Хмельницький : ХНУ, 2013. - 223 с.

18. Колесников О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Колесников. - 2-ге вид., випр. та допов. - К. : Центр учб. л-ри, 2011. - 143 с.

19. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : Навч. посібник / О.В. Крушельницька. - К. : Кондор, 2006. - 206 с.

20. Лудченко О. Основи наукових досліджень і патентознавство : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Лудченко [та ін.]. - 4-те вид., переробл. і доповн. - К. : Ун-т "Україна", 2011. - 236 с.

21. Малигіна В.Д. Методологія наукових досліджень : монографія / В.Д. Малигіна, О.Ю. Холодова, Л.М. Акімова ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : НУВГП, 2016. - 247 с.

22. Науково-дослідницька діяльність студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів та докторантів : довідник молодого вченого / А.В. Байлов, О.М. Литвинов, В.В. Чумак. - Харків : ХНУВС, 2016. - 363 с.

23. Основи наукових досліджень : навч. підруч. / [В.І. Саюк та ін. ; за ред. В.І. Саюк, Є.Р. Чернишової] ; Нац. акад. пед. наук України, Ун-т менедж. освіти. - К. : Педагогічна думка, 2012. - 143 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

24. Алаіс С.І. Проблема праворозуміння в основних школах права : дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / С.І. Алаіс ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К., 2003. - 203 арк.

25. Афанасьєв А.О. Основи наукових досліджень : навч. посібник / А.О. Афанасьєв, Є.Ю. Кузькін ; Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2005. - 96 с.

26. Білецький Б. Основи наукових досліджень: категорії, поняття, терміни, нормативні документи : навч. посіб.-довід. / Б. Білецький, О. Добржанський. - Чернівці : Технодрук, 2010. - 380 с.

27. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Methodolohiia_orhanizatsiia_naukovy_kh_doslidzhen_2022.pdf

28. Глосарій з навчальної дисципліни "Основи наукових досліджень" для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Харк. нац. екон. ун-т ; уклад. О.А. Єрмоленко. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 23 с.

29. Горбачук В.Т. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для студ. та магістрантів пед. ун-ту / В.Т. Горбачук ; Слов'янський держ. пед. ун-т. - Слов'янськ : СДПУ, 2003. - 88 с.

30. Гребеньков Г.В. Методологія кримінально-правових досліджень : наук.-практ. посіб. / Г.В. Гребеньков, Є.С. Назимко ; Донец. юрид. ін-т. - Донецьк : Цифрова типографія, 2012. - 201 с.

31. Данилкович А.Г. Основи наукових досліджень у вищому навчальному закладі : навч. посіб. / А.Г. Данилкович ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - К. : КНУТД, 2010. - 294 с.

32. Дідик М.М. Основи наукових досліджень у криміналістиці : підруч. для вищих навч. закл. МВС України / М.М. Дідик, І.Ю. Горбатенко ;

Національний ун-т внутр. справ. Херсонський юрид. ін-т. - Херсон : ВАТ "Херсонська міська друкарня", 2003. - 214 с.

33. Дубов Г.О. Становлення методології юридичних досліджень: особливості радянського та сучасного етапів : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Г.О. Дубов ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2014. - 16 с.

34. Завальний А.М. Методологічні та теоретичні основи пізнання юридичних фактів : монографія / А.М. Завальний. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2011. - 95 с.

35. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. - Введ. 01.07.98. - К.: Держстандарт України, 1998. - 16 с.

36. Кельман М.С. Юридична наука: проблеми методології : монографія / М.С. Кельман ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Т. : Терно-граф, 2011. - 492 с.

37. Кириленко О.П. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / [О.П. Кириленко, В. В. Письменний] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : ТНЕУ, 2013. - 227 с.

38. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв ; АПН України. Південний науковий центр. - 2.вид., перероб. і доп. - К. : Видавничий дім "Професіонал", 2004. - 206 с.

39. Корягін М.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М.В. Корягін, М.Ю. Чік. - К. : Алерта, 2014. - 620 с.

40. Маниліч М.І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М.І. Маниліч [та ін.]. - Чернівці : Букрек, 2005. - 252 с.

41. Моштук В. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. роботи студ. / В. Моштук, В. Терес ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. - Дрогобич : [РВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2010. - 117 с.

42. Основи наукових досліджень : навч. посібник / І. М. Грищенко [и др.] ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. - 185 с.

43. Отенко І.П. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / І.П. Отенко; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. - 80 с.

44. Питання удосконалення методології сучасної юриспруденції : тези 2-гої Міжнар. наук. конф., присвяч. пам'яті проф. О.В. Сурілова, 30-31 берез. 2012 р. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад" ; [за заг. ред. Ю.М. Оборотова]. - О. : Фенікс, 2012. - 266 с.

45. Пихтіна Н.П. Основи наукових досліджень в опорних схемах : навч.-метод. посібник / Н.П. Пихтіна, С.О. Нестерець ; Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин : Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2007. - 45 с.

46. Пихтіна Н.П. Основи наукових досліджень в опорних схемах : навч.-метод. посіб. / Н.П. Пихтіна, С.О. Нестерець ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. - 2-ге вид. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. - 71 с.

47. Попович М.М. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / уклад. М.М. Попович ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2008. - 80 с.

48. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології / О.В. Кресін [та ін.] ; ред. Ю.С. Шемшученко ; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К. : [б.в.], 2006. - 256 с.
49. Пушкар О.І. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / О.І. Пушкар, О.А. Єрмоленко ; Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2005. - 88 с.
50. Розвиток методології сучасної юриспруденції. Третя Міжнародна наукова конференція, 12 квітня 2013 року : матеріали / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." ; [відп. ред. Ю.М. Оборотов]. - О. : Фенікс, 2013. - 214 с.
51. Свердан М.М. Основи наукових досліджень : підруч. / М.М. Свердан, М.Р. Свердан ; Буковинська держ. фінансова академія. - Чернівці : Рута, 2008. - 456 с.
52. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. - К. : РНЦ "ДІНІТ", 2000. - 260 с.
53. Суворін О.В. Основи наукових досліджень та наукова інформація : [навч. посібник] / О.В. Суворін [та ін.] ; Східноукраїнський нац. ун-т ім. Володимира Даля. Технологічний ін-т. - Луганськ : [б.в.], 2008. - 129 с.
54. Теорія держави і права. Академічний курс: підруч. / О.В. Зайчук [та ін.] ; ред. О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. - 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 688 с.
55. Теорія держави і права: підруч. / [Петришин О. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.В. Петришина ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х.: Право, 2014. - 366 с.
56. Тормоса Ю.Г. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни / Ю.Г. Тормоса ; Київський нац. екон. ун-т. - К. : КНЕУ, 2003. - 76 с.
57. Фальковський А.О. Аксіологічний підхід в методології сучасної юриспруденції: дис... канд. юрид. наук : 12.00.12 / А.О. Фальковський ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О., 2011. - 216 арк.
58. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій / А.С. Філіпенко. - К. : Академвидав, 2004. - 207 с.
59. Швець Ф.Д. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Ф.Д. Швець. - Рівне : НУВГП, 2013. - 208 с.